

จริยธรรมที่เกี่ยวกับระบบสารสนเทศ

นำเสนอเมื่อ : 25 ก.ค. 2551

จริยธรรมและความปลอดภัย

เทคโนโลยีสารสนเทศมีผลกระทบต่อสังคมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะประเด็นจริยธรรมที่เกี่ยวกับระบบสารสนเทศที่จำเป็นต้องพิจารณา รวมทั้งเรื่องความปลอดภัย ของระบบสารสนเทศการไซเบอร์เทคโนโลยีสารสนเทศ หากไม่มีกรอบจริยธรรมกำกับไว้แล้ว สังคมย่อมจะเกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาไม่สิ้นสุด รวมทั้งปัญหาอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ด้วย

ดังนั้นหน่วยงานที่ไซเบอร์สารสนเทศจึงจำเป็นต้องสร้างระบบความปลอดภัยเพื่อป้องกันปัญหาต่างกล่าว

ประเด็นเกี่ยวกับจริยธรรม

คำจำกัดความของจริยธรรมมีอยู่มากมาย เช่น “หลักของศีลธรรมใน แต่ละวิชาชีพเฉพาะ”

“มาตรฐานของการประพฤติปฏิบัติในวิชาชีพที่ได้รับ” “ข้อตกลงกันในหมู่ประชาชนในการกระทำสิ่งที่ถูก และหลีกเลี่ยงการกระทำสิ่งที่ผิด”

หรืออาจสรุปได้ว่า จริยธรรม (Ethics) หมายถึง หลักของความถูกและความผิดที่บุคคลใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ

กรอบความคิดเรื่องจริยธรรม

หลักปรัชญาเกี่ยวกับจริยธรรม มีดังนี้ (Laudon & Laudon, 1999)

R.Q. Mason และคณะ ได้จำแนกประเด็นเกี่ยวกับจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศเป็น 4 ประเภทคือ ความเป็นส่วนตัว (Privacy) ความถูกต้องแม่นยำ (Accuracy) ความเป็นเจ้าของ (Property) และความสามารถในการเข้าถึงได้ (Accessibility) (O'Brien, 1999: 675; Turban, et al., 2001: 512)

- 1) ประเด็นความเป็นส่วนตัว (Privacy) คือ การเก็บรวบรวม การเก็บรักษา และการเผยแพร่ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับปัจเจกบุคคล
- 2) ประเด็นความถูกต้องแม่นยำ (Accuracy) ได้แก่ ความถูกต้องแม่นยำของการเก็บรวบรวมและวิธีการปฏิบัติกับข้อมูลสารสนเทศ
- 3) ประเด็นของความเป็นเจ้าของ (Property) คือ กรรมสิทธิ์และมูลค่าของข้อมูลสารสนเทศ (ทรัพย์สินทางปัญญา)
- 4) ประเด็นของการเข้าถึงได้ (Accessibility) คือ สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศและการจ่ายค่าธรรมเนียมในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ

การคุ้มครองความเป็นส่วนตัว (Privacy)

- ความเป็นส่วนตัวของบุคคลต้องสอดคล้องกับความต้องการของสังคม
- สิทธิของสาธารณชนเหนือสิทธิความเป็นส่วนตัวของปัจเจกชน

การคุ้มครองทางทรัพย์สินทางปัญญา

ทรัพย์สินทางปัญญาคือทรัพย์สินที่จับต้องไม่ได้ที่สร้างสรรค์ขึ้นโดยปัจเจกชน หรือนิติบุคคล ซึ่งอยู่ภายใต้ความคุ้มครองของกฎหมายลิขสิทธิ์ กฎหมายลิขสิทธิ์ทางการค้า และกฎหมายสิทธิบัตร

ลิขสิทธิ์ (copyright) ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 หมายถึง สิทธิแต่ผู้เดียวที่จะทำการใด ๆ เกี่ยวกับงานที่ผู้สร้างสรรค์ได้ทำขึ้น ซึ่งเป็นสิทธิในการป้องกันการคัดลอกหรือทำซ้ำในงานเขียน งานศิลปะ หรืองานด้านศิลปะอื่น ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวลิขสิทธิ์ทั่วไป

มีอายุหาสิทธิบัตรในงานสร้างสรรค์ หรือรับแต่ได้มีกรรมสิทธิ์เป็นครั้งแรก ในขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีอายุเพียง 28 ปี

สิทธิบัตร (patent) ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 หมายถึง หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อคุ้มครองการประดิษฐ์ หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ โดยสิทธิบัตรการประดิษฐ์มีอายุยี่สิบปีนับแต่วันขอรับสิทธิบัตร ในขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกาจะคุ้มครองเพียง 17 ปี

อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ (Computer Crime)

อาชญากรรมคอมพิวเตอร์อาศัยความรู้ในการใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อื่น

โดยสามารถทำให้เกิดความเสียหายด้านทรัพย์สินเงินทองจำนวนมากกว่าการปล้นธนาคารเสียอีก นอกจากนี้อาชญากรรมประเภทนี้ยากที่จะป้องกัน และบางครั้งผู้ได้รับความเสียหายอาจจะไม่รู้ว่าด้วยซ้ำ

เครื่องคอมพิวเตอร์ในฐานะเป็นเครื่องประกอบอาชญากรรม

- เครื่องคอมพิวเตอร์ในฐานะเป็นเป้าหมายของอาชญากรรม
- การเข้าถึงและการใช้คอมพิวเตอร์ที่ไม่ถูกกฎหมาย
- การเปลี่ยนแปลงและการทำลายข้อมูล
- การขโมยข้อมูลข่าวสารและเครื่องมือ
- การสแกมทางคอมพิวเตอร์ (computer-related scams)

การรักษาความปลอดภัยของระบบคอมพิวเตอร์

การควบคุมที่มีประสิทธิภาพจะทำให้ระบบสารสนเทศมีความปลอดภัยและยังช่วยลดข้อผิดพลาด การฉ้อฉล และการทำลายระบบสารสนเทศที่มีการเชื่อมโยงเป็นระบบอินเทอร์เน็ตด้วย ระบบการควบคุมที่สำคัญมี 3 ประการ คือ การควบคุมระบบสารสนเทศ การควบคุมกระบวนการทำงาน และการควบคุมอุปกรณ์อำนวยความสะดวก (O'Brien, 1999: 656)

การควบคุมระบบสารสนเทศ (Information System Controls)

- การควบคุมอินพุท
- การควบคุมการประมวลผล
- การควบคุมฮาร์ดแวร์ (Hardware Controls)
- การควบคุมซอฟต์แวร์ (Software Controls)
- การควบคุมเอาพุท (Output Controls)
- การควบคุมความจำสำรอง (Storage Controls)
- การควบคุมกระบวนการทำงาน (Procedural Controls)
- การมีการทำงานที่เป็นมาตรฐาน และมีคู่มือ
- การอนุมัติเพื่อพัฒนาระบบ
- แผนการป้องกันภัย
- ระบบการตรวจสอบระบบสารสนเทศ (Auditing Information Systems)
- การควบคุมอุปกรณ์อำนวยความสะดวกอื่น (Facility Controls)
- ความปลอดภัยทางเครือข่าย (Network Security)
- การแปลงรหัส (Encryption)
- กำแพงไฟ (Fire Walls)
- การป้องกันทางกายภาพ (Physical Protection Controls)
- การควบคุมด้านชีวภาพ (Biometric Control)
- การควบคุมความล้มเหลวของระบบ (Computer Failure Controls)

ขอขอบคุณข้อมูลจาก <http://www.bcoms.net>